

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XIII. Ordo in charitate Dei & proximi servandus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

Bona in princip. vit. Christ. p. 2. §. 43.)
ut vix gressum movere possimus, vel oculos vertere, quin multi occurrant ope nostrâ vel supportatione indigentibus. Quoties verò proximis opem ferre debemus, vel spirituales, vel corporales, quoties etiam onera ipsius, seu infirmitates spirituales portare, id nos ex interno charitatis affectu facere oportet. Non solum ergo dum proximis, in necessitate constitutus spirituali nostro indiget consilio, consolatione, exhortatione, correptione, oratione, &c. quoties item in necessitate corporali nostrâ indiget eleemosynâ, seu aliâ corporali misericordiâ; sed & quoties nostrâ indiget spiritualium infirmitatum suarum supportatione. Cum officium dilectionis erga proximum sit illius onera portare, sicut scriptum est: *Alter alterius onera portare, & sic adimplebitis legem Christi.* Galat. 6. Ubi Apostolus hanc Christi legem dicere intelligitur, quâ ipse Dominus præcepit, ut nos invicem diligamus (ait Augustinus l. de divers. qq. 83. q. 71.)... *Id autem sit secundum diversa tempora, & secundum diversa genera infirmitatum. Verbi gratiâ, iram fratris nunc portas, cum adversus eam non irasceris, ut rursus eo tempore quo te ira præoccupaverit, ille te lenitate & tranquillitate suâ supportet. Loquacitatem tuam ille portat, tu illius pertinaciam charitate portare debes, donec illud in te, & istud in illo vitium sanetur. Neque ulla res officiosum istum laborem ad portanda onera aliorum facit libenter impendâ, nisi cum cogitamus, quanta pro nobis pertulerit Dominus. Huic cogitationi etiam accedit alia cogitatio, quia ille suscepti hominem; nos autem homines sumus, & considerare debemus, quod aegritudinem, sive corporis, sive animi, quam in alio homine videmus, etiam nos habere poterimus, aut possumus. Hoc ergo exhibeamus illi, cujus infirmitatem portare volumus, quod ab illo nobis vellems exhiberi, si forte nos in ea essemus, & ipse non esset....* Deinde etiam illud cogitandum, nullum esse hominem, qui non possit habere aliquod bonum, quod tu nondum habes, etiam si lateat, in quo possit te esse superior. *Qua cogitatio ad contumendam edomandamque superbiam valet...* Unde Apostolus ait... *in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes, non quæ sua sunt singuli considerantes, sed ea quæ aliorum.* Hoc enim sentit in vobis, quod & in Christo Jesu, qui... *semetipsum exinanivit, &c. Philipp. 2.* Iste cogitationes, deprimentes superbiam, & acuentes charitatem, faciunt onera fraterna invicem, non solum a quo animo, sed etiam libenter

quitate, congaudet autem veritati; omnia susefert, &c. Primò itaque charitas ut proximi salutem procuret, *patiens est in ferendis defectibus ipsius.* 2º. *benigna est*, id est (ait Dionysius Carthusianus ad illum locum) *clemens & facilis ad condonandum*, ut ipsum Christo lucrifaciat. 3º. *non emulatur*, id est ejus prosperitati non invidet. 4º. *non agit perperam*, id est, non est ipsi scandalo, ne saluti ipsius ponat impedimentum. 5º. *non inflatur*, ipsum contemnendo, seque illi præferendo; ob proprias dotes, animique vel corporis, aut fortunæ bona. 6º. *non est ambitiosa*, quærendo ipsi præesse vel dominari. 7º. *non querit quæ sua sunt*, sed charitatem habens omnium quærit salutem, omnibus omnia factus; ut omnibus proficit. Vel, ut rursus Carthusianus, *non querit quæ sua sunt*, id est, sua non repetit, cum scandalo alterius: non enim amat pecunias, sed animarum salutem. 8º. *non irritatur*, dum injuriis laceffitur, nec quærit vindictam, sed emendationem. 9º. *non cogitat malum*, id est nocumentum ipsi inferre, nec prona est ad malè de ipso judicandum, sed ad benè interpretandum dubia facta ipsius. 10º. *non gaudet super iniquitate*, id est super culpa proximi, imò compatitur. 11º. *congaudet autem veritati bonorum operum, justitiæ & doctrine ipsius.* 12º. *omnia susefert*, id est proximorum defectus piè sustinet. Videri potest Tertullianus hæc fraternæ charitatis dotes & officia pulchrè explicans in l. de patientia his verbis: *Dilectio... quam totis viribus Apostolus commendat, cujus nisi patientia disciplinis erudatur? dilectio (inquit) magnanima est; ita patientiam sumit. Benefica est: malum patientia non facit. Non emulatur: id quidem patientia proprium, &c.* Quis ista piè considerans, non videt continuas penè occasiones sese offerre proximo exhibendi officia charitatis?

CAPUT XIII.

Ordo in charitate Dei & proximi servandus.

DE isto ordine videri possunt quæ diximus to. 1. p. 2. l. 5. ubi c. 1. demonstravimus, bonitatem amoris petendam ex ordine amoris, istiusque ordinis custodiam totius vitæ Christianæ esse compendium. Cap. 2. ostendimus amabilitatem istius ordinis. Cap. 4. alium esse ordinem amandi, alium subveniendi. Cap. 5. duplicem in amore ordinem attendi: unum inter diligibilia; alterum inter diligentem & dilectum. Et inter diligibilia servandum ordinem amoris appetiendi, ut sit talis ordo amoris, qualis est ordo rerum quoad bonitatem seu amabilitatem; magis proinde amentur meliora (utpote magis diligibilia) & super omnia Deus, qui est summum & summè amabile

bonum. Sed inter diligentem & dilectum, servandum esse ordinem amoris benefactivi, id est quoad subventionis effectum, ita ut amore quidem appetiatio magis amemus meliores, sed amore benefactivo magis amemus nobis conjunctiores, cæteris paribus, ita ut in pari indigentia nobis ipsi primò subvenire debeamus quoad spiritualia & corporalia; deinde propinquieribus; postea per ordinem aliis, pro majori vel minori eorum ad nos conjunctione. Sed sicut non debemus nos amore appetiatio magis amare quàm alios proximos nostros. (hoc enim superbum esset) ita nec propinquos nostros malos, vel non tam bonos, quàm sint ii quos extraneos vocamus. Unde S. Leo ferm. 4. de jejun. 7. mens. c. 5. *Plus debemus nostris, id est fratribus in Christo, pro consortio gratia, quàm alienis, id est à Christo alienis, pro communione natura.* Et S. Prosper, vel Julianus Pomerius l. 4. de vit. contempl. c. 15. *Si propinquos nostros, quamvis incompositos, turpes, ac malè morigeratos, plusquàm quoslibet sanctos, quos à nobis secundum sanguinem vocamus extraneos, diligamus, non solum carnaliter diligimus, sed etiam graviter in tali eorum dilectione peccamus.* Unde in caelo, ubi cessat necessitas subveniendi, totus ordo dilectionis beatorum observabitur per comparationem dilectionis ad Deum (ait S. Thomas 2. 2. q. 26. a. 14.) *ut sic ille magis diligatur, & eo propinquior sibi habeatur ab unoquoque, quò est Deo propinquior.* Cessabit enim tunc provisio in presenti vita necessaria; quã necesse est, ut unusquisque magis sibi conjuncto secundum quamcumque necessitudinem provideat, magis quàm alieno, ratione cujus in hac vita, ex ipsa inclinatione charitatis, homo plus diligit magis sibi conjunctum, cui debet magis impendere charitatis effectum.

116 Itaque quemadmodum non pervertitur ordo charitatis, quando propinquieres extraneis, licet melioribus, præferuntur quoad subventionis effectum; ita nec dum activa seu officiosa charitas superioribus inferiora, tamquam operã suã magis indigentia, præfert quoad eundem effectum; modò superiora inferioribus præferantur quoad appetiatio dilectionis affectum. Quod pulchrè S. Bernardus explicat ferm. 5. in Cant. cum dicit: *In bene affecta charitate, non dubium quin dilectioni hominis Dei dilectio præponatur, & in hominibus ipsis perfectiores infirmioribus, calum terra, aternitas tempori, anima carni.* Attamen in bene ordinata actione sapè, aut etiam semper ordo oppositus invenitur. Nam & circa proximi curam, & plus urgemur, & pluries occupamur; & infirmioribus fratribus diligentiori sedulitate assistimus; & paci terra, magis quàm cali gloria, jure humanitatis, & ipsa necessitate intendimus; & temporalium inquietudine curarum vix aliquid sentire de æternis permittimur; & languoribus nostri corporis postpositã anima curã pe-

nè continè inservimus... Orantem denique hominem cum Deo loqui quis dubitet? Quoties tamen inde charitate jubente abducimur & avellimur, propter eos qui nostrã indigent operã vel loquelã? Quoties piè cedat negotiorum in multibus quies? Quoties bonã conscientia ponitur codex, ut operi manuum insudetur? Quoties pro administrandis terrenis justissimè ipsi super sedem celebrandis Missarum solemnissimè Ordo præposterus, sed necessitas non habet legem. Agit ergo suum actualis charitas ordinem, juxta Patrisfamilias jussionem, incipiens à novissimis. Pia certè & justa, que non sit acceptrix personarum, nec pretia consideret rerum, sed hominum necessitates. At non ita affectualis: nam à primis ipsa ducit ordinem. Est enim sapientia, per quam utique quæque res sapiunt prout sunt, ut v. g. que pluris natura habet, pluris quoque ipsa affectio sentiat, minora minus, minima minime. Et illum quidem ordinem charitatis veritas facit, hunc autem veritatis charitas vendicat sibi. Nam & vera in hoc est charitas, ut qui indigent amplius, accipiant prius; & rursus in eo clara est veritas, si ordinem tenemus affectu, quem illa actione.

CAPUT XIV.

Amoris benefactivi ordine tenemur magis diligere nosipsos quoad animam, bona spiritualia, vitam corporalem, corporali vita proximi comparatam, quàm proximum; scilicet quoad temporalia bona, ad quorum conservationem præcepto non tenemur.

117 Prima pars, quoad animam, spiritualiaque bona, constat ex Matth. 16. *Quid prodest homini si mundum universum lucretur, anima vero sua detrimentum patitur; aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Necnon ex cap. 22. *Diliges proximum sicut teipsum, ubi ly sicut æqualitatem non significat, sed similitudinem, ita ut eadem bona proximo, si fieri possit, optare & procurare debeamus, quæ nobis, sed primò nobis: cum verbis illis doceamur, quò dilectio nostri regula fit dilectionis proximi.* Regula verò prior est regulato, ait S. Thomas 2. 2. q. 26. a. 4. Unde axioma est, ab ipsamet natura dictatum: *Charitas incipit à seipso.* Et, ut Augustinus dicit l. 1. Retract. c. 5. *meipsum magis mihi debeo, quàm proximo.* Eò quòd utique sibipsum quàm proximo conjunctior fit.

Et propterea idem Augustinus l. 1. de 118 doctr. Christi. c. 23. suo ordine declarans objecta ex charitate diligenda, primo loco statuit unum quod supra nos est, scilicet Deum. Deinde alterum, quod nos sumus. Tertium, quod juxta nos est, id est proximum. Quartum, quod infra nos est, scilicet corpus proximum.

In spiritualibus ergo non debet homo pati detrimentum peccando, ut proximum liberet à pec-